

אמברגו לפרסום עד יום שלישי, 11.2.25 בשעה 06:00

עיתונות מודפסת רשאית לפרסם באותו בוקר

מדד השחיתות העולמי 2024:CPI:

מדד 2024 עומד הפעם על הקשר בין שחיתות שלטונית לבין התמודדות עם משבר האקלים. ממצאיו המטרידים מהווים תמרור אזהרה עבור ישראל ומדינות רבות בעולם.

ישראל עם הציון הנמוך יחסית 64, במקום ה- 31 במדד 2024.

הציון של ישראל משקף בעיקר את אי עמידתה ביעדים שהציבה להתמודדות עם משבר האקלים.

בארגון השקיפות הבינלאומי TI - Transparency International המפרסם את המדד ברחבי העולם מתריעים: "השחיתות העולמית מציבה בפני הקהילה הבינלאומית איום בכל הנוגע ליישום מדיניות אפקטיבית להתמודדות עם משבר האקלים."

עיקרי הנתונים במדד 2024 CPI- Corruption Perception Index:

- במדד תפיסת השחיתות לשנת 2023, אשר עמד על הקשר שבין שחיתות לפגיעה במרקם הדמוקרטי של מדינות בכלל, ועצמאות מערכת המשפט בפרט, קיבלה ישראל את הציון הנמוך יותר 62.
- בעמותת שקיפות בינלאומית ישראל מדגישים כי עלייה של 2 נקודות בלבד בציון במדד 2024 לעומת מדד 2023 נובעת מן המיקוד הספציפי של מדד 2024 בשימת הדגש על יישום ההתמודדות עם משבר האקלים.

- בין המדינות בעלות ציון גבוה מזה של ישראל נמצאות: צ'ילה בציון 66; טיוואן בציון 67; איחוד האמירויות בציון 68; ואיי סיישל בציון 71.
- בין 180 המדינות הכלולות במדד השחיתות 2024, אין בנמצא מדינה אחת שקיבלה את הציון הגבוה המירבי של 100.
- הציון הממוצע במדד תפיסת השחיתות העולמי לשנת 2024, בדומה למדד 2023, הוא 43 מתחת ל"קו האדום" שהוא ציון 50 המסמן את המדינות הנתפשות כמושחתות.
- בין המדינות הנתפסות כמושחתות נמצאות: אירן בציון 24; רוסיה בציון 26; טורקיה בציון 34; הונגריה וסין בציון 42.
- המדינות המובילות בצמרת המדד הן: דנמרק בציון 90 זו השנה השנייה ברציפות; פינלנד בציון 87 זהה לשנה שעברה; וניו זילנד עם הציון 85 הנמוך בתולדותיה, בירידה של 2 נקודות.
- בין המדינות שהגיעו במדד 2024 לציונים הנמוכים ביותר שלהן עד כה נמצאות: ניו זילנד בציון 85, הולנד בציון 79; ובריטניה בציון 71.
- ארצות הברית יורדת מציון 69 במדד 2023 לציון 65 במדד 2024, צרפת יורדת לציון 67 לעומת 71, וגרמניה יורדת ב 2024 לציון 75 לעומת 78 במדד 2023.
- בתחתית סולם הציונים במדד 2024: דרום סודן (8), סומליה (9), ונצואלה (10), סוריה (12), לוב (13), תימן (13) כולן מדינות שסובלות מחוסר יציבות וסכסוכים.
- 25 מדינות הגיעו השנה לציון הגבוה ביותר שלהן מאז תחילת המדד וביניהן: אלבניה (42), דרום קוריאה (64), ליטא (63), אורוגוואי (76), ערב הסעודית (59), עומאן (55), רואנדה (57), טנזניה (41), זמביה (39).
- 45 מדינות קיבלו השנה את הציון הנמוך ביותר שלהן, וביניהן: אוסטריה (67), ברזיל (34), קובה (41), צרפת (67), גרמניה (75), הונגריה (41), מקסיקו (26), רוסיה (22), שווייץ (81), ארה"ב (65), ונצואלה (10).

הודעה לעיתונות

היום (שלישי, 11.2.2025) מתפרסם במדינות העולם, בעת ובעונה אחת מדד תפיסת השחיתות העולמי CPI- Corruption Perception Index 2024.

המדד נערך על ידי ארגון השקיפות הבינלאומי TI - Transparency International מאז שנת 1995 ונחשב לאמצעי הנפוץ בעולם בהערכת תפיסת היקפי השחיתות במערכת השלטונית בקרב 180 המדינות הכלולות בו.

המדד מהווה אמצעי אפקטיבי בהערכת הסקטור העסקי העולמי את האפשרויות לעשיית עסקים עם רוב מדינות העולם, כאשר העדיפות היא לעשיית עסקים עם מדינות ברמת תפיסת שחיתות נמוכה כפי הביטוי שניתן להן בצינוני המדד.

פרסום שנתי של המדד בישראל נעשה על-ידי עמותת 'שקיפות בינלאומית ישראל – שבי"ל' הנמנית על 113 הסניפים במדינות העולם החברים בארגון העולמי TI.

פרטים נוספים על פעילות עמותת שבי"ל נמצאים באתר העמותה <http://www.ti-israel.org>

מדד CPI 2024 עומד במיוחד על הקשר בין שחיתות שלטונית וההתמודדות של מדינות עם משבר האקלים. ממצאי המדד מציגים נתונים מטרידים במיוחד המהווים תמור אזרה עבור ישראל ועבור מדינות רבות בעולם.

ישראל עם הצינון הנמוך יחסית, 64, במקום ה – 31 במדד. הצינון הנמוך יחסית של ישראל משקף בין השאר את אי עמידתה ביעדים שהציבה להתמודדות עם משבר האקלים, וביניהם אי העמידה הצפויה ביעד הגלובלי של ניטרליות פליטת פחמן (Net Zero Emissions) עד 2050, עיכוב ביישום היעד שנקבע לאנרגיות מתחדשות במשק והיעדר חוק אקלים, לצד מגמות ותופעות כלליות של שחיתות והיחלשות המנגנונים הדמוקרטיים ושומרי הסף במדינה.

יש לציין כי במדד תפיסת השחיתות לשנת 2023, אשר עמד על הקשר שבין שחיתות לפגיעה במרקם הדמוקרטי של מדינות בכלל ועצמאות או העדר עצמאות ויושרה של מערכת המשפט בפרט, קיבלה ישראל את הצינון הנמוך יותר 62.

בעמותת שקיפות בינלאומית ישראל מדגישים כי עיקר עלייה של 2 נקודות בצינון במדד 2024 אינה מעידה על שינוי מגמה ואין בה כדי להעיד על הדרישה להימנעות מפני פגיעה במערכת המשפט ובשומרי הסף.

בין המדינות בעלות ציון גבוה מזה של ישראל נמצאות: צ'ילה בציון 66; טיוואן בציון 67; איחוד האמירויות בציון 68; ואיי סיישל בציון 71.

מן המדד עולה גם כי רבות מהמדינות המעורבות בפעילות אקלימית בינלאומית – כולל מדינות פגיעות לאקלים ומדינות המארחות פסגות בינלאומיות כגון ועידת האקלים של האו"ם (COP) – קיבלו ציונים נמוכים יחסית במדד וחלקן גם חוו ירידה בציון לעומת מדד 2023, למרות שרכיב משבר האקלים לא נכללו בין מרכיביו.

בארגון העולמי TI - Transparency International מתריעים: "ההתמודדות עם משבר האקלים מהווה את אחד האתגרים הגלובליים החשובים ביותר עבור העולם והאנושות. העולם נמצא בפינה במאבקו במשבר האקלים. השחיתות מקשה עוד יותר על המאבק הזה, והקהילה הבינלאומית חייבת להתמודד עם הקשר בין שחיתות למשבר האקלים."

מן הבדיקה המעמיקה שהתבצעה במסגרת מדד 2024 עולה כי נמצא יחס של קשר ישיר בין השחיתות במדינה - לבין היעדר אכיפה יעילה של מדיניות אקלימית, או שהיא נכשלת לחלוטין, וכי הכספים הבינלאומיים המושקעים בהתמודדות הגלובלית עם משבר האקלים נמצאים בסיכון עקב תופעות נרחבות של שחיתות. בארגון העולמי TI ממליצים לשלב אמצעי אכיפה נגד שחיתות ביוזמות האקלים כדי להגן על המימון והפרויקטים, להבטיח שקיפות והוגנות במדיניות האקלים ובחלוקת המימון, ולערב אזרחים בפיקוח על השקעות אקלימיות כדי למנוע גניבה או שימוש לרעה בכספים, ולחזק את מנגנוני האכיפה נגד שחיתות ולספק הגנה למתריעים ולפעילים סביבתיים.

לדברי עו"ד ד"ר ציפי איסר איציק, ראש מחלקת סביבה ואקלים בליפא מאיר ושות': "ישראל נמצאת במקום שאינו הולם את שאיפותיה להיות 'אומת חדשנות אקלימית'. במדינה שבה קיימים פתרונות טכנולוגיים פורצי דרך, אך קיים ממשל סביבתי חלש ומושפע מאינטרסים פוליטיים וכלכליים, קיים פער בלתי נסבל בין היכולת לבין המימוש. ככלל, שחיתות היא מכשול למנהיגות אקלימית, ומכשול לכלכלה חדשנית ובת קיימא. הקשר הישיר בין שחיתות לבין כשלים בהתמודדות עם משבר האקלים מחייב חשיבה מחודשת על הדרך שבה מתקבלות החלטות סביבתיות ואקלימיות בישראל".

עוד עולה מן המדד כי הציון הממוצע לשנת 2024, בדומה למדד 2023, הוא 43 מתחת ל"קו האדום" של ציון 50 המסמן את המדינות הנתפסות כמושחתות. בין אותן מדינות אנו מוצאים את: אירן בציון 24; רוסיה בציון 26; טורקיה בציון 34; הונגריה וסין בציון 42.

המדינות המובילות בצמרת המדד הן: דנמרק בציון 90 זו השנה השנייה ברציפות; פינלנד בציון 87 זהה לשנה שעברה; וניו זילנד עם הציון 85 הנמוך בתולדותיה, בירידה של 2 נקודות.

בין המדינות שהגיעו במדד 2024 לציונים הנמוכים ביותר שלהן עד כה נמצאות: ניו זילנד בציון 85, הולנד בציון 79; ובריטניה בציון 71. יש לציון כי ארצות הברית יורדת מציון 69 במדד 2023 לציון 65 במדד 2024, צרפת יורדת לציון 67 לעומת 71, וגרמניה יורדת ב 2024 לציון 75 לעומת 78 במדד 2023.

בתחתית מדד 2024: דרום סודן (8), סומליה (9), ונצואלה (10), סוריה (12), לוב (13), תימן (13) כולן מדינות שסובלות מחוסר יציבות וסכסוכים פנימיים.

נתונים מעניינים נוספים הקשורים במדד CPI 2024

מדד CPI מדרג 180 מדינות ברחבי העולם לגביהן נקבעו ציון ומיקום במדד, המבטאים את תפיסת השחיתות במגזר הציבורי.

בשונה מתופעות שחיתות הנסתרות מן העין, רמת השחיתות השלטונית ניתנת למדידה אובייקטיבית, כפי שהיא נתפשת על ידי מומחים במכוני מחקר עולמיים. בדרך כלל המדד נסמך על 13 מכוני מחקר בינלאומיים עצמאיים ובלתי תלויים בעלי מומחיות בתחומי המשילות, החברה האזרחית, הכלכלה ומנהל עסקים. בחינת רמת השחיתות השלטונית וכתוצאה ממנה קביעת הממצאים במדד, נעשית על ידי חוקרים באקדמיה, מומחים עולמיים ואנשי עסקים בתחומים אלה במכוני המחקר ובמדינות הנבדקות. כל מדינה נבדקת באמצעות 3 ל - 10 מכוני מחקר המבצעים מחקרים וסקרי עומק, בהסתמך על מידע שנאסף על ידם בהיבטים המייחדים התמודדות עם שחיתות במגזר הציבורי והמהלכים הנעשים למיגורה, לרבות: מנגנוני אכיפה אפקטיביים והעמדה אפקטיבית לדין פלילי של אנשי ציבור מושחתים; אנשי ציבור אשר עשו שימוש לרעה בכוחם ובסמכותם; נבחרים הציבור העושים שימוש שלא כדין בקופה הציבורית לרבות העברת כספי ציבור שלא בשקיפות; שימוש במשרה הציבורית לתועלת אישית מבלי לשאת בתוצאות; נפוטיזם, מינוי קרובים ומקורבים מפלגתיים במגזר הציבורי; מידת ההגנה המשפטית לחושפי שחיתויות במגזר הציבורי ולחוקרים המתריעים מפני מקרים של שוחד ושחיתות; הגנה על עצמאות וחופש העיתונות במדינה; שמירה על זכויות האזרח ועל מרחב הגישה של פעילי החברה האזרחית למידע במרחב הציבורי.

נספחים

מדד CPI - Corruption Perception Index 2024 נסמך על 13 מכוני מחקר עצמאיים ובלתי תלויים בעלי מומחיות בתחומי המשילות, החברה האזרחית, הכלכלה ומנהל עסקים. בחינת הממצאים נעשית על ידי חוקרים באקדמיה, מומחים עולמיים ואנשי עסקים בתחומים אלה במכוני המחקר ובמדינות הנבדקות. כל מדינה נבדקת באמצעות מינימום של 3 מכוני לבין 10 מכוני מחקר המבצעים מחקרים וסקרי עומק.

תפיסת השחיתות בנוגע לישראל נמדדת ב-CPI באופן עקבי מאז 2012 על ידי 7 מכוני מחקר, במדד 2024 נבחנה ישראל על ידי 7 מכוני מחקר אלה:

1. Bertelsmann Foundation Sustainable Governance Index

2. EIU – Economist Intelligence Unit Country Risk Ratings

3. Global Insights Business Conditions and Risk Indicators

4. IMD World Competitiveness Yearbook

5. PRS - International Political Country Risk Services

6. Varieties of Democracy Project

7. WEF – World Economic Forum EOS